

Beszámoló 2010

Január 14-én tartottuk **KÖZGYŰLÉS**-ünket. Az éves beszámolót követően ismertetésre került az idei programtervezet, melyet a megjelent tagok egységesen elfogadtak. A Kör 2010-es rendezvényein nagy hangsúlyt fektetünk az idén elkezdődő Fő téri rekonstrukcióra, programjaik, előadásai is e téma köré épülnek.

Az elnök köszöntőjében kérte a tagságot, hogy támogassák az alapszabály módosítását. ” Megpróbálom a XXI. századnak megfelelően olyan civil szervezetté alakítani a Kört, mind alapszabályát, mind tevékenységét tekintve, amely méltó arra, hogy a város kulturális életében modern és hagyományőrző módon egyaránt részt vegyen.”

Az alapszabály módosítását követően a Jókai Kör közhasznú alapszervezetként működik majd tovább, így jogosult lesz többek között az adók 1 százalékára is, mivel a megjelent tagok támogatták és megszavazták ezt a módosítást.

Február 18-án ellátogattunk az 1825-ben született névadónk **RÉVKOMÁROM**-i Duna Menti Múzeum előtt felállított egész alakos szobrához. Berecz Gyula csodálatos alkotásánál várt bennünket Mácza Mihály, régi kedves ismerősünk, s néhány kedves Jókai tisztelő a Körünk-ből. Bódi Lászlóné köszöntő szavai után, közösen emlékeztünk a nagy magyar romantikus regényíróra, s elhelyeztük az emlékezés virágait.

Ezek után megtekintettünk egy időszaki kiállítást, mai festők alkotásait, majd megnéztük a Múzeum új épületét, ahol megcsodáltuk a Somogy községben született Harmos Károly emlékkiállítását, aki 1911-ben itt kapcsolódott be a Jókai Egyesület munkájába, s az ő érdeme az 1924-ben létrejött Jókai Egyesület Szépművészeti Osztályának a megalakulása. Ennek az épületnek a lépcsőfordulójában csodálkoztunk rá egy preparált keselyűre, ami modellül szolgált a Turul madár alkotójának. A régi tiszti kaszinó udvarában sétálgattunk, s természetesen a Klapka téren megálltunk egy csoportkép erejéig. Még néhány pillantást vetettünk az Európa-udvar épületeire is. A kellemesen sikerült napunk végén néhányan tiszteletünket tettük Dr. Vavrikné Szarka Erzsébet-nél, régi kedves ismerősünknel, Jókai Kör-i tagtársunknál, aki nagy szeretettel fogadta a látogatókat

Február 25-én FEJES SÁNDOR örökös és tiszteletbeli tag tartott előadást a Pedagógus Művelődési Házban **Pápa az irodalomban és irodalom Pápán címmel.**

A téma még nem került feldolgozásra, ezért tartottuk fontosnak, hogy foglalkozzunk vele. Másrészt pedig beleillik abba a városi koncepcióba, hogy népszerűsíteni kell Pápát, hiszen nemcsak anyagi, hanem szellemi értékei is vannak, ennek ellenére nagyon kevesen tudnak róluk. Erre szeretne volna felhívni az emberek figyelmét az előadó.

Az előadó az 1600-as évekig visszamenőleg bemutatta az írásokat, költeményeket a városról, melyeket összegyűjtött. Elsősorban egy helytörténeti kronológiát hallhattunk, melyet az innen elszármazottak írásaival tarkított. Előadását az Irodalmi Önképzőkör – melyet Bódi Lászlóné készített fel - szellemi termékekkel, tehát versekkel, prózával díszítette, így a közönség is jobban átérthette, megérthette az adott kor szellemét, vallási világát, problémáit, gondolatvilágát.

Március 15-én Hagyományosan Pápa Város Fúvószenekarának toborzójával, majd a Pápai Huszáregyesület lovas huszárjainak és az MH Pápa bázisrepülőtér katonai díszalegységeinek bevonulásával kezdődött délelőtt 10 órakor az **ünnepi megemlékezés** az 1848/49-es forradalom és szabadságharc 162. évfordulójáról. A Himnusz eléneklése után *dr. Kovács Zoltán*, Pápa város polgármestere, országgyűlési képviselő ünnepi beszéde következett, melyben elmondta, hogy 1848. március 15-e egyike hazánk azon kevés ünnepeinek, amikor

nem vereségről, a gyászról emlékezünk meg, hanem egy reményteli kezdetet ünneplünk, a magyar történelem egyik legfelemelőbb pillanatát, amikor a hit és akarat győzelmeskedett a mindig lehúzó kishitűséggel szemben. Az ünnepi beszédet követően *Kossuth üzenete - Virtust tenni szép hazánkért* címmel zenés irodalmi összeállítást láthattunk a Forrás Színház, a DŰVŐ Népzenei Együttes, a JMK Vadvirág Néptáncegyüttes, a Pápai Erkel Kórus, Az Éneklő Szülők Kara, a Bartók Béla dobosai és a Tánc- Lánc Rügyecskék táncosainak közreműködésével. A műsor után átadták Pápa Város Díszoklevelét. Az idei kitüntetettek: *dr. Pölöskei Ferenc* akadémikus, *Jan Kattenberg* kampeni képviselő, *dr. Mail József* apátplébános, valamint *Pápa Város Bárdos Lajos Vegyes kara*. A koszorúzást követő díszsortúzzal és a Szózat eléneklésével, valamint a katonai alakulatok díszmenetével fejeződött be a városi megemlékezés.

Március 18-án CSEH TAMÁS-ra emlékeztünk a Pápai Református Gimnázium és Kollégium dísztermében. *A zenés-irodalmi összeállítást Kerecsényi Zoltán*, a Kör igazgatóságának tagja *állította össze*, az Irodalmi Önképzőkör pedig lelkesen elő is adta a híres magyar zeneszerző, író műveit. Egy filmrészlet lejátszásával kezdődött a közös emlékezés, mely Cseh Tamás indián mivoltára fektetett nagyobb hangsúlyt. Az esten részt vett Jókai Károly, a Jókai Alapítvány elnöke és Baky György, Bakonybél polgármestere is. „Amikor énekelünk, varázsigét mormolunk, létrehozás van, és az egy nagy misztérium” – jelölte ki maga az ösvényt, amelynek nyomán 1970-ben megtörtént a Bereményi Gézával való nagy találkozás is, több mint ezer dalba vésett történetet hagyva az utókorra. Cseh Tamás összetett személyiség volt, akiről sugárzott, hogy nem átlagemberről van szó. Mindenféle értelemben nagy hazafi és jószívű ember volt. „Elvitte magával a már soha nem születő dalszövegeket” – nyilatkozta róla Bereményi Géza, akivel 39 éven át dolgozott együtt. Közeli barátja, Eperjes Károly így nevezte: „gyémánt ember volt, s reménykedtünk, hogy bírja tovább a küzdelmet ez a kemény férfi [...] köszönöm azt a hihetetlen szabadságot, amit mindig árasztott magából”.

Április 15-én, a magyar születésű, Svájcban élő formatervező, költő, nyelvész **GYIMÓTHY GÁBOR** volt a vendége a Jókai Körnek. A Városi Könyvtár olvasótermében szép számmal jelentek meg érdeklődők **új kötetének bemutatójára, melynek címe: Találós-madár - mozaik**. A könyvben egy vers található, amely 113 négysoros versszakokból áll. A negyedik sor vége, a második sor végével alkot rímet, de a rím maga nincs kiírva, mely a legtöbb esetben egy madár nevére utal, s azt a versszakból ki lehet következtetni. Négy évvel ezelőtt járt már Pápán, szintén a Jókai Kör meghívására. Akkor három verseskötetét mutatta be. Az egyik a *Tillárom versek*, ebben mindenféle versek találhatóak, még szerelmesek is. A másik a *Hét és hó*, amelyben szójáték versek olvashatóak, a harmadik pedig a *Van egy madár* címet viseli, melyben természettudományos megfigyelésekkel, érdekességekhez kapcsolódó madarakról szóló versek vannak.

Az estet hangulatosabbá varázsolták, az Erkel Ferenc Ének - Zenei általános iskola 3. A. osztályos tanulói. Zenés, dalos, verses összeállítással szerepeltek. Felkészítő pedagógusok: Nemeréné Fejes Emília és Hoffmann Tamásné voltak. Köszönjük a közreműködésüket.

Május 5-én, névadónk halálának évfordulójára emlékezett ma a Jókai Kör a Várkastély előtti parkban található Jókai emlékoszlopnál. *Kerpel Fanni*, a Református Gimnázium Kollégiuma 8/B osztályos tanulója szavalata után, **KOVÁCS DÁNIEL**, az intézmény igazgatója mondott emlékező beszédet a magyar romantikus próza legnagyobb alakjáról. Az igazgató részletesen bemutatta Jókai életét, műveit, az azok által képviselt stílusirányzatokat, s talán egy kicsit magát a költőt is. - Jókai mindmáig a legolvasottabb magyar írók közé tartozik. Vele lett teljessé a magyar romantika. Életműve száznál is több kötetben felidézi a

nemzeti múlt egészének látomását, és tanúsítja azt az utat, amelyet a magyar társadalom a nemesi világtól a kibontakozó polgári világig megtett. Ez a romantika számos mozzanatában realista tanúságtétel- mondta az igazgató. *Kerpel Fanni* szavalata után a megjelentek elhelyezték a megemlékezés koszorúit, többek között az Önkormányzat részéről dr. Áldozó Tamás alpolgármester is.

Május 7-én rendezték a **XIX. BALATONFÜREDI JÓKAI NAPOK-at**, ahol Pápa város volt a díszvendég. A rendezvénysorozat **fővédnöke dr. Kovács Zoltán, Pápa város polgármestere, országgyűlési képviselő**. Köszöntőjében kiemelte, Jókai Mór személye nem csak Balatonfüred városával, hanem Pápa nevével is összefonódik, hiszen a költő haláláig kapcsolatban volt a várossal, testvére Jókai Eszter férjével együtt a Pápai Református Kollégium tanárai voltak.

- Városunk őrzi emlékét, hiszen Pápa egyik legszebb utcáját róla neveztük el, jó néhány közintézmény viseli a híres író nevét, de az egyik legrégebbi civil szervezetünk, a 1893-ban alakult Jókai Kör is az ő nevét viseli. Nekik köszönhetjük ezt a mai napot is, hogy itt lehetünk. Városunk különféle csoportok színvonalas műsorával szeretne hozzájárulni a program sikerességéhez. Láthatják a nemzetközi hírű Vadvirág Néptáncgyűttes műsorát, utánpótlásukat, a Rügyecskéket és a pápai huszárokat, valamint a Jókai Kör Egyesület irodalmi összeállítását- mondta ünnepi köszöntőjében Pápa város polgármestere.

A Városi Múzeumban 16 óra 30 perckor kezdődött az egyesület múltját és jelenét bemutató előadássorozat. A program házigazdája a Balatonfüredi Helytörténeti Egyesület volt. „A pápai Jókai Kör Egyesület nemes kötelességtudatának érzi, hogy névadójáról - Jókai Mór-ról- évről évre megemlékezzen, születése és halála évfordulója napján koszorúzzon, felkeresse a Jókai emlékhelyeket és ott emlékbeszéddel adózzon, kiemelve az adott hely hatását, amely írói fejlődését a magaslatra juttatta. Jókai Mór egy kicsit miénk is pápaiaké”- hangzott el a Kör főtitkárának, Válint Magdolnának bevezetőjében.

Bódi Lászlóné, a Jókai Kör Irodalmi Önképzőkörének vezetője felelevenítette Jókai és Pápa kapcsolatát. Jókai műveket, az íróról szóló verseket adott elő az Önképzőkör. Név szerint: Bakody Lászlóné, Megyeri Istvánné, Puskásné Tófeji Valéria, Sárközi Antalné, Válint Magdolna. Horváth Dorina egyetemi hallgató fuvolajátéka, s a jó zenei választása – Bartók népdalgyűjtéséből – emelte az est művészi értékét. Megpróbáltunk olyan kuriózumokat előadni, melyek valóban ritkán hallhatóak. Nagy sikert aratott Válint Magdolna tolmácsolásában, *Jókai: Tallérosi Zebulon levele*. Huszár János, a Pápai Jókai Kör Egyesület örökös és tiszteletbeli tagja, Bél Mátyás-díjas helytörténész a Jókai Kör pápai kötődéséről beszélt, az egyesület múltjáról, jelenéről. A szép számú közönség nagy örömmel fogadta az Önképzőköri összeállítást.

A délután sétahajózással folytatódott a Balatonon. Az irodalmi fedélmester dr.

Praznovszky Mihály volt, aki a *Tempevölgy* című folyóirat 2010. évi első számát mutatta be a népes hallgatóságnak. A Jókai Kör-t Gosztola István képviselte a programon, aki részleteket olvasott fel Jókai Napi könyvek 8. számú írásából, „Utóhangok az Arany emberhez” címmel.

Május 15-re kirándulást terveztünk a **JELI ARBORÉTUM**-ba, s a **JÁKI TEMPLOM**ot is útba ejtettük volna. Sajnos a rossz időjárás miatt le kellett mondani a kirándulást. Eső, zivatar, jégeső áztatta a vidéket, így nem mertük a tagságot kitenni az időjárás viszontagságának.

Június 17-én városunk két főépítésze, **Dr. WINKLER GÁBOR** – a Kör örökös és tiszteletbeli tagja – és **MEZEI LÁSZLÓ** tartottak tájékoztatást a hallgatóságnak, **A város Főtere az építészek szemével** címmel. A tér fontosságáról dr. Winkler Gábor beszélt. Mint mondta, a tér maga a létező üresség. A terek mindig vonzzák az embereket. A tér azért is fontos, mert körülhatárol minket embereket, otthonossá, átláthatóvá teszi a körülöttünk lévő

világot. Ugyanakkor a tér, ha akarja, elutasítja, kizárja az embereket. De a legfontosabb funkciója, hogy a tér találkozási pont, s ebben a pillanatban a holt tárgyak az emberek által élő térré, s a társadalom részévé válnak. Megtudtuk, hogy miért olyan fontos egy településnek, hogy legyen a központjában egy nagyobb tér. Elkalauzolt bennünket a világ városaiba, ahol képekkel illusztrálva csodálatos sétát tettünk. Mindenkinek megfelelni, amellet, hogy haladjunk a kor szellemével és őrizzük meg a lehető legjobban a múltat, hát nem a legkönnyebb munka. De valakinek ezt is meg kell csinálni. Mezei László a pápai városi élet legmeghatározóbb területéről, a Fő tér rekonstrukciójáról beszélt. A városépítész csapatunka. Különbéféle adottságok, érdekek, szándékok, szokások, hagyományok és munkák, munkalapanyagok színes tárházából kell kifőzni valamit, és ez roppant vonzó dolog. A városi főépítész úgy véli, a pápaiak teljesen máshogy élik meg a Fő tér fogalmát, mint ahogy más városok lakói általában viszonyulnak a terekhez. Hiszen, mint mondta, az itt lakók a Fő tér alatt a templom és az előtte lévő teret értik. Nagyon szerencsés örökségünk van, hiszen a Fő tér a történelem során nagyon sok változáson, átalakításon ment keresztül, de egy biztos, a város életében mindig meghatározó szerepet töltött be ez a kastély előtti tér. Az egyik legmeghatározóbb eleme mind a mai napig a 18. század végén, az Esterházyak által épített barokk templom. Előadása végén ismertette a hamarosan kezdődő rekonstrukciós terveket, a változásokat és az építészek célját a Fő tér rekonstrukciós terveinek elkészítésével kapcsolatban. Információt kaptunk városunk Fő terének átalakulásáról, a forgalmi utak megváltozásáról. A modern technika segítségével kivetítette az új csodálatos Fő teret. A nagyszámú hallgatóság nagy érdeklődéssel, s kérdésekkel kapcsolódott a témához.

Június 26-án a Kör Elnöksége kirándulni hívta az érdeklődőket. Úti célunk:

SZÉKESHEHÉRVÁR . A kissé foghíjas különjáratú autóbusszal először a Bory-várnál álltunk meg. Csodálattal adóztunk Bory Jenő alkotásánál a több mint 40 évig készült építménynél. Bory a tervező építész volt az építésvezető, a pallér, a kőműves is. Hét torony, harminc kisebb-nagyobb helyiség, köztük három műterem, mindenütt szobrok, képek, régiségek, műtárgyak. Érdekesség, hogy a vár alapanyaga beton, amely anyag alkalmazásában úttörő volt. A gazdag szoborgyűjteményt és képtárat megtekintve számos fotó készült a rózsalugasoknál, a kis benyílóknban, a tornyokban, az erkélyeknél. Folytatva útunkat, a római kori ásatásoknál elmélázva jutottunk el az ország-alma, majd a virágóra túrisztikai látványosságokhoz, nem hagyva ki számos templombelső megtekintését. A Baba Múzeumban tett látogatás teljesen elvarázsolta az ott lévőket. ASzatócs bolt, a Kalap szalon, a Cukrázda miniatűr berendezései, a csatajelenetek kis figurái, a csodálatos mini porcelángyűjtemény, a szebbnél szebb babák káprázatos élményt nyújtottak. Fáradtan ültünk be a buszba, s indultunk hazafelé, de Fehérvárurgón a Károlyi kastélyba még egy kicsit bekukkantottunk. Úniós pályázatból a tulajdonosok által felújításra kerülő kastélyban még folynak a munkálatok, de a tulajdonosok nagy szeretettel fogadtak bennünket. A már tejes pompájában felújított kis kápolnában kaptunk képet a kastély történetéről, s a további munkálatokról. Élményekkel dús programban, kellemes időben volt részünk.

Szeptember 11. A nyár utáni első közös programunk elmaradt. Kirándulni mentünk volna. **KAPOLCS, Hegyestű és környéke** érdekesnek ígérkezett, de sajnos a hosszan tartó esőzés miatt egyre többen mondták vissza a részvételt, így a különjáratú autóbusz költségeit a kis létszámú érdeklődőkre nem lehetett terhelni.

Szeptember 16. Jókai Kör ma délután a Somogyi Galériában tartotta soron következő összejövetelét, melynek témája a Fő tér múltja volt. **„A TÉR” életképek és töredékek a Fő tér eseményeiből.** A város Fő tere egyben Pápa jelképe is a nagy templommal egyetemben. E kiemelkedő jelentőségű, építészetileg, egyediségében is nagyszerű közösségi

tér megérdemli, hogy múltjának felidézésével rá irányítsuk az érdeklődők figyelmét, - hangzott el a főtitkári bevezetőben. Az előadó **HUSZÁR JÁNOS**, *Bél Mátyás-díjas helytörténész*, közreműködők, a Kör **Irodalmi Önképzőkörének tagjai**. Pápa városa egy szép mondával lopta be magát a magyar történelembe. Miután a pápa által küldött remekművű koronával Istvánt megkoronázták, így létrejött a magyar királyság, mely századok alatt a középkori Európa egyik legtekintélyesebb hatalmává vált. Különösen így volt ez Mátyás idejében, aki a monda szerint szép vadászkastélyt építtetett a városban, a Fő tér közelében. Ma már tudjuk, hogy az a ház, melyet a város lakói vadászkastélynak néztek, jóval másfél évszázaddal a király halála után épült, de a mondát így is kedvesnek találjuk- mesélte Huszár János helytörténész. Szó volt még az 1848-as forradalomról, a régi pápai polgármesterről, iparosokról, papokról, pedagógusokról, s a híres *Nóta történetéről*, melyet Körös Endre örökített meg az utókor számára. Az előadás folytatását, a Fő tér történetének következő fejezetét rövidesen a valóságban fogjuk átélni, mikor a város főtere szemünk láttára születik újjá- zárta gondolatait a helytörténész.

Október 21. A Jókai Kör ma délután tartotta soron következő összejövetelét a Várkastély olvasótermében. A téma ezúttal a **Fő tér régészeti feltárása** volt, fényképes vetítéssel együtt, előadó a pápai származású **SZVATH MÁRTON** régész, ásatásvezető. Szeptember végén kezdődtek meg az ásatási munkák a Fő téren, a Plébánia soron és a Nagytemplom előtti területen, miután a szükséges engedélyeket megszerezték. Jelenleg öt helyen folyik a régészeti feltárás. A régészek mára már „megtalálták” a középkori templomot, a temetőt, a körítő falat és a kriptát. Az ásatásvezető előadásában elmondta, a legnagyobb meglepetést számukra az okozta, hogy a középkori temetőt viszonylag jó állapotban találták meg. A kriptá épületét is felfedezték, melyben a temetkezési szintek jól láthatóak. Ez a barokk időből való - az építési stílusból és a díszítésekből ítélve. A templom melletti temető akkoriban a városközponti temetője volt. Ide körülbelül 500 évig temetkeztek. A temetőre jellemzőek voltak a zsúfolt, egymással érintkező sírok, ezért a sírhelyeket nehéz meghatározni. Találtak néhány csontvázat és koponyát is az eddigi ásatások során. A feltárások során sok gyermek sírt is találtak, amelyek nagyon jó állapotban vannak. Ma délelőtt egy csizmát találtak, aminek a gumi talpa teljesen megmaradt a hosszú évek során. Az ásatás vezető végül elmondta, hogy a további régészeti feltárásokról is szeretnének majd beszámolni különböző előadások formájában az érdeklődőknek.

November 18. Első ízben rendezett **múltidéző irodalmi vetélkedőt** a Jókai Kör, melynek a Pedagógus Művelődési Ház adott otthont. A résztvevő 5 csapatot Válint Magdolna, a főtitkár köszöntötte, majd elkezdődött a megmérettetés. A vetélkedő városunk történeti és irodalmi hagyományai témakörből állt, melynek **anyagát KERECSÉNYI ZOLTÁN**, a Kör Igazgatótanácsának tagja **állított össze**. Totó, mozaik-képek összeillesztése, találós kérdések, versfelismerés és egy rövid történet előadása szerepeltek a vetélkedőn, elsősorban az egykori pápai diák, Jókai Mór és kortársai életművéből, Pápa kultúr- és hadtörténetéből. A hamarosan megújuló Fő térről is kaptak érdekes kérdéseket a diákok. A zsűri elnöke Huszár János, Bél Mátyás-díjas helytörténész, tagjai pedig Bódi Lászlóné, Schmidt Dezsóné és Gröber Attila tanárok voltak. A jó hangulatú vetélkedő végén az oklevelek és az értékes jutalmak átadása következett, ami szponzorok segítségével valósulhatott meg.

Eredmények:

I. Petőfi Sándor Gimnázium csapata

II. Pápai Református Kollégium Gimnáziuma csapata

III. Türr István Gimnázium csapata

IV. Pápai Gazdasági Szakképző Iskola tagintézménye csapata ("Mező")

V. Pápai Gazdasági Szakképző Iskola csapata ("Közgáz")

December 16. " Nől a dér, álom jár, hó kering az ág közt. Karácsonynak ünnepe lépeget a fák közt" Weöres Sándor-t idézve köszöntötte a főtítkár a hagyományos **ÉVBÚCSÚZTATÓ TEAEST**-en a résztvevőket, majd rövid megemlékezéssel folytatta.. Az 1882 december 16-án született Kodály Zoltánról emlékeztek meg. "Életét tudatosan vállalt misszió jellemezte, melynek lényegét „A zene mindenkié!” általa meghirdetett jelmondat foglalja össze. Egy életen át harcolt az ifjúság zenei neveléséért, megalkotva az ún. Kodály-módszert, feltárta és rendszerezte a magyar zene ősi rétegeit, kijelölte annak helyét az európai kultúrában, és utat mutatott a klasszikus zenei elvek korszerű alkalmazása tekintetében" - hangzott el a megemlékezésben.

Az **Erkel Ferenc Ének-Zenei Általános Iskola 3. z osztályának** meghitt, szívmelengető karácsonyi műsorával folytatódott a délután. A tanulókat Háriné Gregorics Judit és Tavaszi Ildikó pedagógusok készítették fel. A kellemes hangulatú est kötetlen beszélgetéssel zárult. A Jókai Kör idei utolsó összejövetele a *Pedagógus Művelődési Házban* zajlott.